

INTERVIEW HILDE PALLAND

FAMILIEBEDRIJVEN VERDIENEN MEER AANDACHT

Tweede Kamerlid Hilde Palland (CDA) wil het belang van familiebedrijven hoger op de politieke agenda krijgen. “Familiebedrijven hebben een grote meerwaarde voor de Nederlandse economie en de lokale samenleving. Zij lopen tegen specifieke problemen aan, zoals de bedrijfsopvolging en hoe je omgaat met zakelijke en familiebelangen die elkaar kruisen.”

Hilde Palland is zelf niet opgegroeid met een familiebedrijf, maar haar opa had een aannemersbedrijf dat zijn twee zoons – Pallands ooms – overnamen. Dat was aan moederskant. Aan vaderskant trouwde haar oom in een familiebedrijf. “Dus er is ergens wel een link, maar dat is niet specifiek de reden dat ik me warm maak voor familiebedrijven. Ik kom uit Overijssel waar de provincie een actief beleid voert voor dat soort bedrijven. Sinds 2019 zit ik in de Tweede Kamer voor het CDA en ik merkte dat er beleid is voor start-ups en scale-ups, maar niet voor familiebedrijven. Dat vond ik jammer, want juist dat soort ondernemerschap zouden we meer moeten

waarden. Ze zijn lokaal geworteld en zorgen dus voor lokale werkgelegenheid. Vaak zijn ze ook actief in het verenigingsleven en dragen bij aan de leefbaarheid van steden en dorpen. Vooral buiten de Randstad is het aandeel familiebedrijven groot.” In Nederland werken 2,2 miljoen werknemers in een familiebedrijf en circa zeventig procent van alle bedrijven is een familiebedrijf: van plaatselijke winkelier tot internationaal opererende onderneming.

REGELINGEN CREËREN

Het onderwerp familiebedrijven past bij de portefeuille van Palland; zij is voor het CDA woordvoerder Sociale

TEKST Mariëtte Baks | FOTO'S Erik de Brouwer

Hilde Palland
TWEDE KAMERLID (CDA)

“Ze zijn lokaal geworteld en zorgen dus voor lokale werkgelegenheid. Vaak zijn ze ook actief in het verenigingsleven en dragen bij aan de leefbaarheid van steden en dorpen.”

Zaken en Werkgelegenheid. De afgelopen tijd was ze natuurlijk vooral druk met de steunpakketten voor ondernemers en zzp'ers. “Net voor corona hadden we het al over de doorgeschoten flexibilisering van de arbeidsmarkt. En toen kwamen er signalen uit het bedrijfsleven dat bedrijven in Wuhan en Italië niet konden leveren en daardoor productie in Nederland al begin 2020 stil viel. Tijdens de eerste lockdown in maart 2020 zijn heel snel allerlei regelingen bedacht om te zorgen dat bedrijven niet omvallen, maar eigenlijk bedenken we ze steeds te laat en dan zitten de kinderziekten er nog in. Als de brand woedt, gaan we de brandblusser ontwerpen, zoiets. Er zijn altijd economische dips geweest en die zullen er altijd zijn. Wij willen nu dat er een permanente deeltijd-WWV-regeling komt die klaar ligt wanneer die nodig is. Dan kan de industrie zijn personeel gewoon vasthouden.”

INITIATIEFNOTA

Intussen werkte Palland aan een initiatiefnota over familiebedrijven die veel weerklank vindt, óók binnen het CDA. In het verleden heeft het CDA zich immers eerder ingezet voor familiebedrijven en nu is het zowaar weer een verkiezingspunt. Ze noemt het ‘typisch CDA’ dat de partij niet alleen oog heeft voor aandeelhouders van een bedrijf, maar voor alle betrokkenen, de omgeving en de werknemers. Normaal kunnen Kamerleden een initiatiefnota indienen in de Tweede Kamer die dan eenmalig wordt behandeld in de Commissie Economische Zaken. Palland: “Soms duurt het lang voordat zo'n nota wordt ingepland, daar wilde ik eigenlijk niet op wachten. Ik dacht, ik ga 'm publiceren en er in de Tweede Kamer mee aan de slag door de verschillende onderwerpen steeds weer onder de aandacht te brengen. Zo heb ik bijvoorbeeld een motie over bedrijfsopvolging ingediend, om in kaart te kunnen brengen welke factoren bijdragen aan een goede bedrijfsopvolging en met welke beleidsopties deze zouden kunnen worden versterkt. Ook ben ik aan de slag gegaan met het verzamelen van cijfermateriaal; daar vragen onderwijsinstellingen als Windesheim en Nyenrode om. Zij doen onderzoek naar familiebedrijven.” Palland had ook nog een rondetafelgesprek aangevraagd om familiebedrijven onder de aandacht van andere partijen te brengen

– voor rondetafelgesprekken worden deskundigen uitgenodigd om over het betreffende onderwerp te praten met Kamerleden – maar dat ging niet door. “Ik heb toen alsnog de initiatiefnota ingediend, zodat er straks een formele reactie van de staatssecretaris op komt. Dit is pas na de verkiezingen, maar dan is het thema in elk geval al vastgelegd.”

GESPREK TUSSEN GENERATIES

Palland vertelt dat er in het verleden wel een aantal zaken in gang is gezet zoals bepaalde fiscale regelingen, maar dat familiebedrijven nooit een thema was dat bij debatten over tafel gaat. “Het is tijd dat er de spotlight op komt te staan om te zien of en welke hulp dit type bedrijven kan gebruiken.” Palland bezocht veel familiebedrijven om hierover te praten. Op de Dag van de Ondernemer deed zij een oproep waarin zij liet weten aan de slag te gaan met familiebedrijven en dat ze graag met deze bedrijven in gesprek wilde. De reacties waren erg positief én het waren er veel. “Een eye-opener was dat veel eigenaren van een familiebedrijf iets zeiden als ‘ik heb dit gekregen en ik heb nu de taak dit zo goed mogelijk door te geven’. Dat ervaart men echt als een verantwoordelijkheid. En ook dat ze zich als opvolgers net iets meer moeten bewijzen. De ‘oude’ Van Bommel van Van Bommel

“Een eye-opener was dat veel eigenaren van een familiebedrijf iets zeiden als ‘ik heb dit gekregen en ik heb nu de taak dit zo goed mogelijk door te geven.’”

Schoenen in Moergestel heeft tegen zijn zoon gezegd ‘je bent een Van Bommel en daarom zul je het altijd beter doen dan een ander’. Dat is natuurlijk nogal wat om aan je zoon mee te geven!” Een ander punt dat Palland veel hoorde is dat de oude generatie wel moet kunnen loslaten als de jongere het bedrijf overneemt. Dat is soms lastig. Ze lacht: “Ik bezocht ook een bedrijf dat het zoveeljarige bestaan ging vieren met een klein feestje. De broer en neef die het bedrijf gingen voortzetten zeiden tegen de vader dat dat meteen zijn laatste werkdag was. Dat wist die man nog niet; dat was best een confrontatie met zijn eigen afscheid.”

Palland heeft alle variaties van opvolgen inmiddels wel gezien, en bij de een gaat het goed en soepel en bij de ander niet. Het familiesysteem dat ook in het zakelijke zit, vergt een speciale aanpak, vertelt ze, óók van accountants. “Ik heb gemerkt dat vooral het gesprek van belang is.

Het gesprek over verwachtingen. Want die móeten worden uitgesproken. De jonge generatie wil vaak een innovatieslag maken en heeft nieuwe ideeën voor de toekomst. Grotere familiebedrijven hebben dat meestal wel goed geregeld, maar het mkb minder. Gelukkig zijn er steeds meer netwerken, zoals het Gelders Familiebedrijvengenootschap, waar ervaringen gedeeld kunnen worden en waar men elkaar helpt. En in Overijssel biedt de provincie bijvoorbeeld voucherregelingen waarop de opvolgende generatie een beroep kan doen. Zij krijgen daarmee hulp bij innovatie.”

FISCALE BEDRIJFSOPVOLGERSREGELING

Wat Palland in vrijwel alle gesprekken terughoorde, was dat de opvolging bij veel familiebedrijven in het gedrang komt als de fiscale bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) wordt afgeschaft. Nu zijn familiebedrijven grotendeels vrijgesteld van erf- en schenkbelasting. Het oorspronkelijke doel van de BOR was om liquiditeitsproblemen te voorkomen en om ondernemingsvermogen naar de volgende generatie over te hevelen zonder forse fiscale claims. De suggestie van de staatssecretaris van Financiën is om de vrijstelling terug te brengen naar veertig procent. “Ik ben geen fiscaal woordvoerder, maar als je het over bedrijfsopvolging hebt, is dat wel een belangrijk onderwerp. Er zijn veel zorgen en onrust over. Dit thema heeft nu gelukkig ons verkiezingsprogramma gehaald. Het is prima om een keer naar die regeling te kijken, maar als de vrijstelling fors naar beneden gaat zijn wij daar op tegen. De BOR-regeling gaat om het in stand houden van bedrijven, om het mogelijk te maken dat een bedrijf wordt doorgegeven aan de volgende generatie. De ons omringende landen hebben ook soortgelijke regelingen; wij zitten niet aan de bovenkant maar in het midden. Op het internationale speelveld zouden we op achterstand raken als we de BOR fors bijstellen.” ■

HILDE PALLAND (1979) STUDEERDE RECHTEN IN GRONINGEN EN WERD IN 2000 LID VAN HET CDA. ZE ZAT TUSSEN 2006 EN 2018 DRIE PERIODES IN DE GEMEENTERAAD VAN KAMPEN, WAAR ZE VANDAAN KOMT. VANAF 2009 WAS ZE FRACTIEVOORZITTER EN IN 2014 WERD ZE LIJSTTREKKER. NAAST HAAR POLITIEKE WERK WAS PALLAND MEDE OPRICHTER EN EIGENAAR VAN EEN ADVIESBUREAU OP HET GEBIED VAN HUISVESTING EN MAATSCHAPPELIJK VASTGOED. IN 2019 VOLGDE ZE SYBRAND VAN HAERSMA BUMA OP ALS LID VAN DE TWEEDE KAMER.

“ALS DE BRAND WOEDT, GAAN WE DE BRANDBLUSSER ONTWERPEN, ZOIETS.”